

Porównanie konstytucji marcowej i konstytucji kwietniowej

	Konstytucja marcowa uchwalona 17 marca 1921 roku	Konstytucja kwietniowa uchwalona 23 kwietnia 1935 roku
władza ustawodawcza	Sejm i Senat, obie izby wybierane na 5 lat w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich, tajnych i proporcjonalnych. Czynne prawo wyborcze: 21 lat (Sejm) i 30 lat (Senat). Bierne prawo wyborcze: 25 lat (Sejm) i 40 lat (Senat). Sejm - 444 posłów, Senat - 111 Senatorów W razie konieczności Prezydenta miał zastępować marszałek Sejmu. Według konstytucji marcowej władza ustawodawcza miała przewagę nad wykonawczą - to na niej spoczywała przede wszystkim odpowiedzialność za losy kraju.	Sejm miał pochodzić z powszechnych, równych, tajnych i bezpośrednich wyborów. W przypadku Senatu 1/3 członków miała być mianowana przez Prezydenta, 2/3 - w drodze wyborów, ale nie powszechnych (prawo wybierania senatorów miała wyłącznie elita, do której można było zostać zaliczonym dzięki zasługom, wyższemu wykształceniu bądź zaufaniu w szerokim tego słowa znaczeniu). Kadencja Sejmu i Senatu: 5 lat Czynne prawo wyborcze: 25 lat (Sejm) Bierne prawo wyborcze: 30 lat (Sejm) Sejm - 208 posłów, Senat - 96 Senatorów W razie konieczności Prezydenta miał zastępować marszałek Senatu. Rola władzy ustawodawczej znacznie ograniczona,

		uniezależnienie rządu od Sejmu i Senatu - dominacja władzy wykonawczej w państwie.
władza wykonawcza	Prezydent: ograniczona rola, wybierany na 7 lat przez Zgromadzenie Narodowe (Sejm i Senat na wspólnym posiedzeniu), miał prawo odwołać rząd i sejm (w drugim wypadku za zgodą 3/5 senatorów) był zwierzchnikiem sił zbrojnych, wypowiadał wojnę i zawierał pokój, ale za uprzednią zgodą Sejmu, posiadał prawo łaski, pełnił funkcje reprezentacyjne. Akt podpisany przez prezydenta nabierał mocy po podpisaniu go także przez premiera i odpowiedniego ministra (kontrasygnata). Prezydent nie miał żadnych uprawnień ustawodawczych. W razie popełnienia przestępstwa mógł być sądzony - na wniosek Sejmu przez Trybunał Stanu. Rząd: Premiera i ministrów mianował prezydent, za akceptacją Sejmu. Rząd był odpowiedzialny przed Sejmem. Posiadał inicjatywę ustawodawczą.	Prezydent - nadrzędna rola w państwie. Kadencja: 7 lat. Pierwszy prezydent został wybrany przez Zgromadzenie Elektorów. Wybór kolejnych miał się odbywać na następujących zasadach: ustępujący Prezydent miał prawo wskazania kandydata na urząd. Jeżeli z niego skorzystał, wyboru Prezydenta mieli dokonywać obywatele w głosowaniu powszechnym z pomiędzy dwóch kandydatów: Zgromadzenia Elektorów i ustępującego Prezydenta. Jeżeli natomiast ustępujący Prezydent nie wskazał swojego kandydata i nie zarządził wyborów powszechnych, Prezydentem zostawał kandydat Zgromadzenia Elektorów. Konstytucja przyznawała Prezydentowi kompetencje ustawodawcze, wykonawcze i kontrolne oraz nadzwyczajne uprawnienia na czas wojny. Miał prawo wydawać dekrety z mocą ustawy. Bez udziału

		parlamentu ustalał organizację rządu i administracji państwowej. Reprezentował kraj na zewnątrz. Mianował premiera, członków rządu i wyższych urzędników, mógł rozwiązać Sejm i Senat. Decydował o wojnie i pokoju, zawierał i ratyfikował umowy międzynarodowe, był zwierzchnikiem sił zbrojnych. Odpowiadał jedynie "przed Bogiem i historią". Rząd: odpowiedzialny przed Prezydentem, rozszerzenie kompetencji w stosunku do konstytucji marcowej, ale i tak rola w sumie ograniczona. Inicjatywa ustawodawcza.
władza sądownicza	Sądownictwo oparte na zasadzie niezawisłości i nieusuwalności sędziów.	Sądownictwo oparte na zasadzie niezawisłości i nieusuwalności sędziów. Nie dopuszczono możliwości badania przez sądy zgodności ustaw z konstytucją.
prawa i obowiązki obywatelskie	Do podstawowych obowiązków obywateli należało: wierność wobec państwa, przestrzeganie prawa, służba wojskowa, świadczenia publiczne ustanowione prawem. Rozdział o prawach obywatelskich bardzo rozbudowany, konstytucja gwarantowała ochronę	Artykuły o prawach i obowiązkach obywateli potraktowano pobieżnie, przy czym podkreślono obowiązek wierności wobec państwa, obowiązek jego obrony i ponoszenia ciężarów publicznych.

	życia, wolności, nietykalności i mienia obywateli bez różnicy pochodzenia, płci, narodowości, rasy czy religii. Potwierdzono wolność słowa, sumienia i zrzeszania się.	
--	---	--